

Bijlage

Samenvatting aanbeveling Europese Commissie

Samenvatting van de 'Aanbeveling van de Commissie, d.d. 22 januari 2014 betreffende de minimumbeginselen voor de exploratie en productie van koolwaterstoffen met gebruikmaking van grootvolumehydrofracturering' (C(2014) 267 final)

De aanbeveling bevat de minimumbeginselen die nodig zijn om de lidstaten die schaliegas wensen te exploreren en produceren met gebruikmaking van grootvolume-hydrofracturering te ondersteunen, maar er tegelijkertijd voor te zorgen dat de volksgezondheid, het klimaat en het milieu worden gevrijwaard, middelen efficiënt worden ingezet, en het publiek wordt geïnformeerd.¹ De commissie geeft de lidstaten verschillende aanbevelingen.

In relatie tot het waterbeheer is nodig (kort samengevat):²

1. een strategische milieubeoordeling (uit te voeren volgens de eisen van Richtlijn 2001/42/EG).
2. duidelijke regels over eventuele beperkingen van de activiteiten, bijvoorbeeld in beschermde, overstromings- of aardbevingsgevoelige gebieden, en over de minimumafstanden tussen toegestane werkzaamheden en woon- en waterwingebieden. Ook zijn regels nodig over minimale diepteverschillen tussen het te fractureren gebied en het grondwater.
3. een milieueffectbeoordeling (uit te voeren volgens de voorschriften van Richtlijn 2011/92/EU).
4. volledige coördinatie van voorwaarden en procedures voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen
5. een door de exploitanten uit te voeren karakterisering en risicobeoordeling van de potentiële locatie en de omgeving (oppervlakte en ondergrond).
6. een onderzoek en daarop volgend goede beschrijving en rapportage van de uitgangssituatie (milieutoestand) van de locatie van de installatie en de potentieel door de activiteiten getroffen omliggende gebieden en ondergrond.
7. eisen aan het ontwerp en de bouw van de benodigde installaties, om mogelijke lekken aan de oppervlakte en lozingen op de bodem, in het water of in de lucht te vermijden.
8. dat de exploitanten:
 - a) de beste beschikbare technieken toepassen;
 - b) projectspecifieke waterbeheersplannen opstellen om ervoor te zorgen dat water gedurende het gehele project op doelmatige wijze wordt gebruikt. De exploitanten zouden moeten zorgen voor de traceerbaarheid van de waterstromen. Het waterbeheersplan zou rekening moeten houden met de seizoenschommelingen in de beschikbaarheid van water en zou het gebruik van zwaar belaste watervoorraden moeten voorkomen;
 - c) grootvolumehydrofracturering uitvoeren op gecontroleerde wijze en met een passend drukbeheer, teneinde de breuken tot het reservoir te beperken en geïnduceerde aardbevingen te voorkomen;
 - d) de integriteit van de boorput waarborgen door het ontwerp en de bouw ervan en door integriteitstests. De resultaten van de integriteitstests zouden door een onafhankelijke en gekwalificeerde derde moeten worden beoordeeld teneinde de operationele prestaties van de boorput en de veiligheid ervan vanuit milieu- en gezondheidsoogpunt in alle stadia van de ontwikkeling van het project en na
 - e) afsluiting van de boorput te waarborgen;
 - f) risicobeheersplannen opstellen en voorzien in de nodige maatregelen om mogelijke gevolgen te voorkomen en/of te beperken, evenals in de maatregelen die nodig zijn om te reageren;

¹ Onder grootvolumehydrofracturering verstaat de aanbeveling: "de injectie in een boorput van 1.000 m³ of meer water per fractureringsfase of van 10.000 m³ of meer water tijdens het hele fractureringsproces."

² Uit: Stowa, 'De rol van het waterschap bij de opsporing en winning van schaliegas', rapport 2014/13, bijlage 2, Amersfoort (te downloaden via www.stowa.nl).

- g) de werkzaamheden stoppen en zo spoedig mogelijk alle noodzakelijke corrigerende maatregelen nemen wanneer de integriteit van de boorput geschonden wordt of verontreinigende stoffen per ongeluk zijn geloosd in het grondwater;
 - h) in geval van enig incident of ongeval dat gevolgen heeft voor de volksgezondheid of het milieu, onmiddellijk verslag uitbrengen aan de bevoegde autoriteit.
9. de lidstaten een verantwoorde omgang met water bij grootvolumehydrofracturering bevorderen.
 10. het gebruik van chemische stoffen en water bij grootvolumehydrofracturering zo veel mogelijk wordt beperkt en dat bij de selectie van de te gebruiken chemische stoffen rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om vloeistoffen die na grootvolumehydrofracturering aan de oppervlakte komen, te behandelen.
 11. dat de lidstaten exploitanten aanmoedigen om, waar dit technisch haalbaar is en vanuit het oogpunt van de menselijke gezondheid, het milieu en het klimaat verdedigbaar is, hydrofractureringstechnieken te gebruiken die het watergebruik en afvalstromen zoveel mogelijk beperken en geen gebruikmaken van gevaarlijke chemische stoffen.
 12. adequaat toezicht door de exploitant op de installatie en de omliggende bodem en ondergrond die tijdens de exploratie- en productiefase door de werkzaamheden kunnen worden beïnvloed, met name vóór, tijdens en na de grootvolumehydrofracturering.
 13. controle op, naast de in de studie van de uitgangssituatie vastgestelde milieuparameters, de volgende bedrijfsparameters:
 - a) de precieze samenstelling van de voor elke boorput gebruikte fractureringsvloeistof;
 - b) de hoeveelheid water die wordt gebruikt voor het fractureren van elke boorput;
 - c) de druk tijdens grootvolumehydrofracturering;
 - d) de vloeistoffen die na grootvolumehydrofracturering aan de oppervlakte komen: terugvloeipercentage, volumes, kenmerken, hergebruikte en/ of behandelde hoeveelheden voor elke boorput;
 - e) uitstoot in de lucht van methaan, andere vluchtige organische stoffen en andere gassen die waarschijnlijk schadelijke gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid en/of het milieu.
 - f) de effecten van grootvolumehydrofracturering op de integriteit van boorputten en andere door de mens geconstrueerde structuren in de potentieel door de activiteiten getroffen omliggende bodem en ondergrond.
 14. een goede regeling voor aansprakelijkheid voor milieuschade en financiële garantie tot dekking van de bepalingen van de vergunning en de potentiële aansprakelijkheid voor milieuschade.
 15. dat belangenconflicten tussen de regelgevende functie van de bevoegde autoriteiten en hun functie met betrekking tot de economische ontwikkeling van de hulpbronnen voorkomen worden.
 16. dat na de sluiting van elke installatie een onderzoek wordt uitgevoerd om de milieutoestand van de installatie en de potentieel door de activiteiten getroffen omliggende bodem en ondergrond te vergelijken met de vastgelegd uitgangssituatie.

Opvolging en evaluatie van de aanbevelingen

De lidstaten die ervoor hebben gekozen koolwaterstoffen te exploreren of te exploiteren met gebruikmaking van grootvolumehydrofracturering wordt verzocht uiterlijk 6 maanden vanaf de bekendmaking uitvoering te geven aan de in deze aanbeveling vervatte minimumbeginselen en de Commissie jaarlijks, en voor het eerst uiterlijk in december 2014, informatie te verstrekken over de maatregelen die zij in reactie op deze aanbeveling hebben getroffen.

De Commissie zal nauwlettend toezien op de toepassing van de aanbeveling aan de hand van een vergelijking van de situatie in de lidstaten in een openbaar toegankelijke scorebord. De Commissie zal in het kader van de evaluatie beslissen of het nodig is wetgevingsvoorstellen in te dienen met juridisch bindende voorschriften inzake de exploratie en de productie van koolwaterstoffen met gebruikmaking van grootvolumehydrofracturering.